

Biuletyn informacyjny nr 5 – Czerwiec 2008

W tym numerze

Od redakcji

Kampania ROSH w Styrii – historia trzech lat sukcesu

Kampania ROSH w Irlandii

Kampania marketingowa programu ROSH w Dolnej Saksonii zakończona sukcesem

Kampania ROSH na Pomorzu oraz Warmii i Mazurach

Kampania ROSH we Włoszech

Rozpowszechnianie rezultatów programu ROSH we Wschodniej i Południowej Europie

Calendar of Events

Od redakcji

Drodzy Czytelnicy, Zbliża się koniec projektu ROSH i wszyscy partnerzy pracują nad zakończeniem zadań, za które są odpowiedzialni. Ale już teraz możemy zadać pytanie: czego nauczyliśmy się w czasie trwania projektu? Jakiego są jego osiągnięcia? Nad odpowiedziami zastanawialiśmy się w czasie ostatniego spotkania w Asti. Kraje europejskie różnią się od siebie znacznie pod względem struktury budownictwa socjalnego i niełatwo było opracować uniwersalne strategie dla działań termomodernizacyjnych. Liczne „kampanie termograficzne” potwierdziły zapotrzebowanie na kompetentne konsultacje dotyczące termomodernizacji. Kluczowe znaczenie odgrywają przykłady opracowane w celu zachęty jak największej ilości osób do podejmowania właściwych działań i stwarzanie precedensów w celu udoskonalania technologii termomodernizacyjnych. Ponadto, wiele korzyści odnieśliśmy dzięki wymianie doświadczeń między krajami należącymi do CEE. Projekt ROSH, operując się na współpracy europejskich partnerów przyczynił się do powstania znakomitych przykładów i może wywrzeć znaczący wpływ na szerokie grono odbiorców.

Sonja Geier
AEE INTEC

Instytut Zrównoważonych Technologii

Kampania ROSH w Styrii – historia trzech lat sukcesu

Kampania ROSH w Styrii rozpoczęła się zimą, na przełomie lat 2005 i 2006 i odtąd stanowiła wzór dla pozostałych kampanii projektu. Wczesny start kampanii był spowodowany korzystnymi warunkami politycznymi. Została ona wdrożona we współpracy z lokalnym samorządem Styrii i rządowym programem ochrony klimatu „klima:aktiv”.

Kampania ROSH w Styrii miała trzy główne cele:

- zwiększanie świadomości właścicieli budynków lub mieszkań poprzez wydarzenia informacyjne, plakaty, rozsyłanie materiałów informacyjnych,
- wymiana wiedzy i doświadczeń poprzez artykuły prasowe, spotkania eksperckie
- usługi konsultacyjne mających ułatwić podjęcie decyzji o kompleksowej modernizacji poprzez tzw. pakiety informacyjne.

Wydarzenia informacyjne

Ponad 20 różnych wydarzeń zostało zorganizowanych w celu rozpowszechniania celów i osiągnięć projektu. Wzięło w nich udział ponad 800 osób.

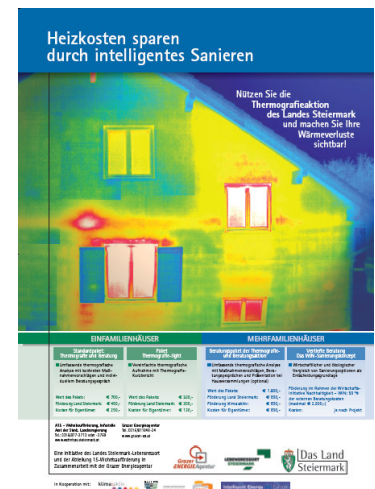
Pakiet usług konsultacyjnych

Usługi konsultacyjne stanowią wsparcie dla zarządców budynków w przekonaniu właścicieli budynków i mieszkań o korzyściach płynących z kompleksowej modernizacji. Na pakiet usług składają się :

- wizja lokalna;
- zdjęcie termowizyjne budynku, analiza i przegląd budynku,
- krótki raport zawierający charakterystykę energetyczną budynku, zalecenia i porady natury technicznej oraz finansowej;
- konsultacje dla zarządców nieruchomości i spółdzielni mieszkaniowych;
- udzielanie poparcia zarządcom nieruchomości i przedstawicielom spółdzielni mieszkaniowych podczas zebrań z mieszkańcami poświęconych termomodernizacji.

Usługa ta rozwija się bardzo dobrze - od rozpoczęcia kampanii udzielono 140 konsultacji . Ponadto, planuje się kontynuację kampanii nawet po zakończeniu projektu ROSH.

Osoba kontaktowa: Gerhard Lang, Graz Energy Agency
Telefon: +43 316 811 848 21
E-Mail: lang@grazer-ea.at

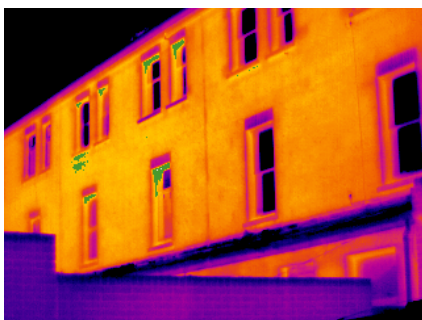
Kampania ROSH w Irlandii

Kampania marketingowa projektu ROSH, zorganizowana przez dublińską agencję energetyczną CODEMA dobiega końca. Jej celem było pobudzenie rynku poprzez „przykłady dobrych praktyk” i prezentację osiągnięć projektu.

Rada Miejska w Dublinie jest właścicielem ponad 84% budynków socjalnych w mieście. 30 kompleksów mieszkaniowych zostało wybranych w celu przeprowadzenia kontroli w postaci audytu energetycznego, zdjęcia termowizyjnego oraz analizy finansowej przedsięwzięć termomodernizacyjnych.

Każdemu z budynków przyznano klasę energetyczną (budynki Bernard Curtis potraktowano jako referencyjne). Korzystano z metodologii Procedury Energetycznej Budynków Mieszkalnych (DEAP- Dwelling Energy Procedure), która stanowi krajową metodologię do określania charakterystyki energetycznej budynków. Najczęściej przyznawaną klasą była klasa „F”. Czynniki które się do tego przyczyniły, to słaba izolacja cieplna, kominki jako wtórne źródło ciepła oraz słaba kontrola procesów grzewczych.

Zdjęcia termowizyjne to narzędzie bardzo przydatne do analizy mostków cieplnych czy innych nieprawidłowości w izolacji budynku. Typowo, mostki cieplne pojawiały się w okolicach drzwi i okien, mocowania balkonów oraz w miejscach ubytków materiałów izolacyjnych.

Zdjęcie termograficzne Coombe Court

Zdjęcie termograficzne Gardineer Street

Przeanalizowano trzy rodzaje rozwiązań: niskonakładową modernizację, modernizację struktury budynku oraz modernizację kompleksową obejmującą modernizację źródła ciepła oraz zastosowanie odnawialnych źródeł energii. Analiza ekonomiczna tych rozwiązań jest na ukończeniu.

Działania niskonakładowe obejmowały:

- wymianę oświetlenia na energooszczędne
- docieplenie płaskich powierzchni dachów krytych papą

Modernizacja struktury obejmowała:

- wymianę oświetlenia na energooszczędne
- docieplenie poddaszy w celu poprawy współczynnika U do $0.16 \text{ W} \cdot \text{m}^2 \cdot \text{K}$
- docieplenie ścian w celu poprawy współczynnika U do $0.40 \text{ W} / \text{m}^2 \cdot \text{K}$
- poprawienie izolacyjności okien w celu osiągnięcia współczynnika U równego $1.8 \text{ W} / \text{m}^2 \cdot \text{K}$

Modernizacja źródła ciepła z zastosowaniem OZE obejmowała:

- wymianę oświetlenia na energooszczędne
- docieplenie poddaszy w celu poprawy współczynnika U do $0.16 \text{ W} \cdot \text{m}^2 \cdot \text{K}$
- docieplenie ścian w celu poprawy współczynnika U do $0.40 \text{ W} / \text{m}^2 \cdot \text{K}$
- poprawienie izolacyjności okien w celu osiągnięcia współczynnika U równego $1.8 \text{ W} / \text{m}^2 \cdot \text{K}$
- Montaż kolektorów słonecznych (1 m^2 na mieszkanie)
- Modernizacja źródła ciepła (do sprawności 90% oraz zastosowanie automatyki)

Osoba kontaktowa: Edel Giltenane, City of Dublin Energy Management Agency
Telefon: +353-1-410-0561

E-mail: edel.giltene@codema.ie

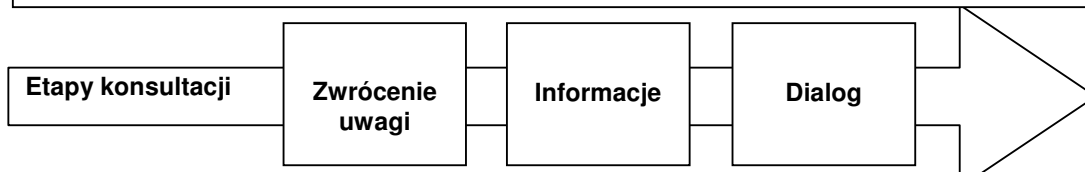
Kampania marketingowa programu ROSH w Dolnej Saksonii zakończona sukcesem

Od stycznia 2006 podjęto liczne kroki w celu podniesienia świadomości właścicieli budynków na temat kompleksowych działań termomodernizacyjnych. Obecnie nadszedł czas ocenić wdrażanie projektu w Dolnej Saksonii.

Jednym z nadrzędnych celów kampanii marketingowej projektu ROSH było podnoszenie świadomości właścicieli budynków i mieszkań na temat kompleksowych działań termomodernizacyjnych. Kompetentne porady i wsparcie w czasie procesu decyzyjnego oraz wszechstronna informacja na temat zrównoważonych działań modernizacyjnych- to wszystko zostało zaoferowane zarządcom budynków i spółdzielniom mieszkaniowym. Kampania projektu ROSH w Dolnej Saksonii została podzielona na trzy obszary zagadnień: podnoszenie świadomości, wymiana wiedzy i doświadczeń oraz konsultacje. Podjęto następujące działania:

Podnoszenie świadomości, wymiana wiedzy i doświadczeń

Opracowanie ulotek, plakatów, przykładów dobrych praktyk, 3 artykuły prasowe, wystawienie stand'ów projektu w czasie targów o tematyce energetycznej (x3), informacje rozsyłane do właścicieli budynków, wydarzenia informacyjne dla zarządzających budynkami, strona internetowa projektu, gorąca linia telefoniczna, 10 seminariów dla organów decyzyjnych, 5 wydarzeń podnoszących motywację uczestników rynku, 2 szkolenia eksperckie

Konsultacje obejmowały działania mające zachęcić do podejmowania działań termomodernizacyjnych:

wizje lokalne, badania i analizy, raport dotyczący zużycia energii, rozmowy z zarządcami budynków, kontrole, zalecenia, porady techniczno-finansowe, audyt energetyczny, wsparcie w czasie spotkań informacyjnych z mieszkańcami

W czasie trwania projektu ROSH przeprowadzono w Dolnej Saksonii dwa projekty demonstracyjne. Zaprezentowano je społeczeństwu przy pomocy plakatów i stand'ów na targach branżowych, artykułów prasowych oraz licznych prezentacji, zarówno w kraju, jak i zagranicą. Stworzona została kompleksowa strona internetowa w języku niemieckim, uruchomiono również linię telefoniczną dla zainteresowanych właścicieli budynków. Zapewniono stały dostęp do informacji na temat działań termomodernizacyjnych, wstępnych konsultacji, certyfikatów energetycznych, szkolenia mieszkańców, zapewnienia jakości oraz innych przydatnych narzędzi, takich jak poradniki, przykłady i listy kontrolne.

Osoba kontaktowa: Erika Villa, target GmbH
Telefon: +49 511 90968850
E-mail: villa@targetgmbh.de

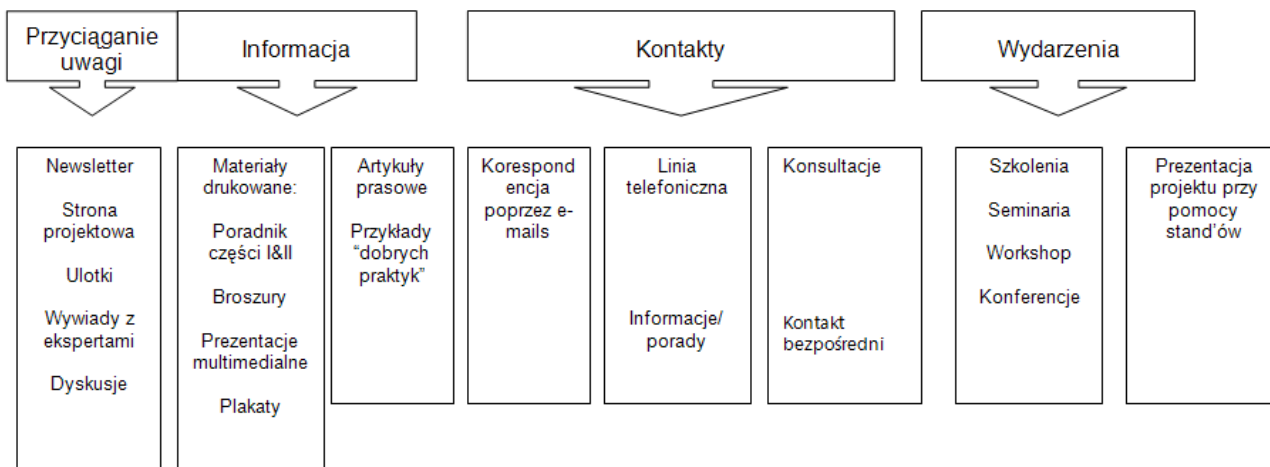
Kampania ROSH na Pomorzu oraz Warmii i Mazurach

Kampania promująca działania termomodernizacyjne w budownictwie socjalnym ruszyła w styczniu 2006 i składały się na nią różne akcje skierowane do inżynierów-projektantów, właścicieli budynków, zarządców i mieszkańców.

Głównym celem kampanii był wzrost świadomości odbiorców na temat możliwości poprawy efektywności energetycznej budynków i ogólnego standardu lokali mieszkalnych.

W czasie kampanii korzystano z materiałów opracowanych w czasie trwania projektu, oraz udzielano porad ekspertów.

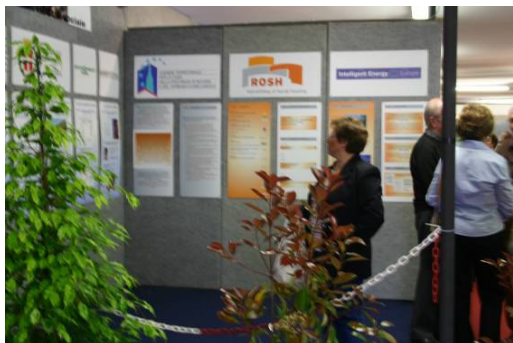
Poniżej widnieje schemat organizacyjny kampanii:

Osoba kontaktowa: Katarzyna Grecka, Bałtycka Agencja Poszanowania Energii SA
 Telefon: + 48 58 3475535
 E-mail: kgrecka@bape.com.pl

Kampania ROSH we Włoszech

Działania we Włoszech objęły zasięg krajowy - projekt został zaprezentowany podczas licznych targów i konferencji. Na szczeblu regionalnym działania objęły prowincje: Asti i Novara. Wiele wydarzeń krajowych zostało zorganizowanych przez FederCasa i Ambiente Italia n.p. Solarexpo & Greenbuilding w Weronie w marcu 2007 i maju 2008, doroczna konwencja Cecodhas "Europejska konferencja nt. zrównoważonej energetyki w budownictwie socialnym", która miała miejsce w Anconie w dniach 21-22 kwietnia 2008. W trakcie tych wydarzeń zaprezentowano tematykę projektu przy pomocy plakatów, ulotek i rozdając broszurę zawierającą przykłady „dobrych praktyk”. ATC Novara uczestniczyła w lokalnych targach, a jej stanowisko cieszyło się dużym zainteresowaniem zwiedzających. Prezentowano osiągnięcia projektu, oraz zdjęcia termowizyjne i oszczędności energetyczne projektu demonstracyjnego budynku przy Adamello. W dniach 21-22 czerwca odbyły się kolejne ważne lokalne targi- Promoterr, organizowane przez miasto Sizzano, gdzie lokalne samorzady mogą zaprezentować swoje działania licznemu gronu odwiedzających – 40 000 osób.

Projekt ROSH w czasie targów w Novara

Działania w Asti zostały skierowane przede wszystkim do ekspertów i uczestników rynku. Odbyło się wiele spotkań i prezentacji wśród lokalnych samorządów, Stowarzyszeń Architektów i Inżynierów, zarządców budynków socjalnych. Jednocześnie, umożliwiono skorzystanie z profesjonalnych konsultacji i ponad 30 budynków zostało poddanych szybkiej kontroli ich stanu technicznego i zapotrzebowania na energię. Wszystkim tym budynkom zrobiono również zdjęcia termograficzne, w celu uwidocznienia wad ochrony cieplnej.

Osoba kontaktowa: Chiara Wolter, Ambiente Italia
Telefon: +39 02 27744235
E-mail: chiara.wolter@ambienteitalia.it

Rozpowszechnianie rezultatów programu ROSH we Wschodniej i Południowej Europie

Rozpowszechnianie osiągnięć projektu ROSH w czasie spotkania w Słowacji

Jednym z głównych zadań Bułgarii jest opracowanie rozwiązań technicznych, podejścia rynkowego i materiałów informacyjnych odpowiednich dla specyficznych warunków krajowych. Jako partner projektu ROSH, Regionalne Centrum obszaru Morza Czarnego (BSREC) zaangażowało się w większość działań mających na celu zdobycie wiedzy, a szczególną uwagę poświęcono rozpowszechnianiu osiągnięć projektu w Południowej i Wschodniej Europie.

Przygotowano trzy prezentacje w czasie znaczących wydarzeń w Bukareszcie (Rumunia), Budapeszcie (Węgry) i w Banskiej Bystricy (Słowacja). Osiągnięcia projektu zostały przedstawione szerokiemu gronu odbiorców krajowych seminariów i konferencji, odbywających się na przełomie maja i czerwca 2008. Najważniejsze rezultaty działań projektowych zostały zaprezentowane w poradniku "Zrównoważone działania termomodernizacyjne w budynkach socjalnych"- przykłady zastosowań z różnych regionów partnerskich.

Rozpowszechnianie osiągnięć projektu ROSH w czasie konferencji w Rumunii

W ten sposób położono szczególny nacisk na upowszechnianie rezultatów projektu w nowych krajach członkowskich Unii Europejskiej. Działania te odniosły spory sukces również poza regionami objętymi projektem. Osiągnięcia projektu będą nadal rozpowszechniane przy pomocy wielojęzycznych stron internetowych.

Osoba kontaktowa: Noemy Moumdjian, Black Sea Regional Energy Centre
Telefon: +359-2-980-68-54
E-mail: office@bsrec.bg

Konsorcjum partnerów Projektu ROSH

Projekt ROSH jest unijnym projektem realizowanym przez poniższe konsorcjum, w skład którego wchodzi:

- Agenzia Territoriale per la Casa della Provincia di Novara – **Włochy**
- Agenzia Territoriale per la Casa della Provincia di Asti – **Włochy**
- Ambiente Italia – **Włochy**
- AEE – Institut für Nachhaltige Technologien – **Austria**
- Architektenkammer Niedersachsen – **Niemcy**
- Bałtycka Agencja Poszanowania Energii SA – **Polska**
- Black Sea Regional Energy Centre – **Bulgaria**
- City of Dublin Energy Management Agency – **Irlandia**
- Federcasa – Federazione Italiana per la casa – **Włochy**
- Grazer Energieagentur – **Austria**
- Institut für Bauforschung e. V. – **Niemcy**
- target GmbH – **Niemcy**
(project co-ordination)

Szczegółowe dane kontaktowe dostępne są na stronie:
www.rosh-project.eu

Zdjęcia, wykresy:
GEA, AEE, Codema, AI, ECB, ENERO

Współfinansowane przez:

Intelligent Energy **Europe**

Wyłączna odpowiedzialność za treść niniejszego biuletynu spoczywa na jego autorach. Biuletyn nie odzwierciedla opinii Wspólnot Europejskich. Komisja Europejska nie jest odpowiedzialna za jakiegokolwiek wykorzystanie informacji w nim zawartych.

Kalendarz wydarzeń

ROSH – ostatnie wydarzenia

 4 kwietnia 2008, Aachen, Niemcy

Prezentacja projektu ROSH na międzynarodowej konferencji w Aachen
16ta Międzynarodowa Konferencja Sojuszu Klimatycznego odbyła się w Aachen / Heerlen, w dniach 1-4 kwietnia. Przy tej okazji Gabi Schlichtmann (target GmbH) zaprezentowała plakat projektu ROSH "Kalejdoskop: Ochrona klimatu w działaniach".

 12 kwietnia 2008, Koscierzyna, Polska

Konferencja nt. oszczędności energii w budownictwie

12 kwietnia odbyła się w Koscierzynie konferencja zatytułowana „Oszczędność energii w budownictwie”. Organizatorem wydarzenia był Urząd Miasta i Kościerski Klaster Budynków Pasywnych, a zaadresowane było ono przede wszystkim do lokalnych samorządów, deweloperów, spółdzielni mieszkaniowych. W czasie konferencji poruszono tematykę nowych technologii konstrukcyjnych dotyczących oszczędności energii i pasywnego budownictwa oraz techniczne aspekty zmniejszenia zapotrzebowania na energię cieplną w sektorze budownictwa mieszkalnego. Zagadnienia termomodernizacji zostały omówione na przykładzie projektu ROSH przez panią Katarzynę Greczką (BAPE S.A.), która omówiła również stan certyfikacji budynków w Polsce i działania mające na celu wdrożenie Krajowego Planu Działań na rzecz Efektywności Energetycznej.

 22 kwietnia 2008, Ancona, Włochy

Konferencja "Zrównoważona energetyka i budownictwo socjalne"

CECODHAS we współpracy z ERAP zorganizował konferencję zatytułowaną: "Zrównoważona energetyka i budownictwo socjalne". Celem konferencji było pogłębienie debaty nt. dwóch aspektów efektywności energetycznej w UE: z jednej strony potrzeby energetyczne, zmiany klimatyczne, polityka Unii mająca na celu promocję odnawialnych źródeł energii, a z drugiej strony wpływ procesu liberalizacji rynku na produkcję energii i jej dostarczenie do końcowych odbiorców. Doświadczenia i osiągnięcia projektu ROSH zostały zaprezentowane przez Gabi Schlichtmann (target GmbH).

 3 czerwca 2008, Hanower, Niemcy

26te Forum Hanoweru

Niemieckie stowarzyszenie firm zajmujących się nieruchomościami i budynkami mieszkalnymi (BFW) zorganizowało w Hanowerze spotkanie poświęcone efektywności energetycznej w budownictwie mieszkaniowym. Heike Böhmer z IFB wygłosiła prezentację nt. zapewnienia jakości i projektu ROSH.

 11 czerwca 2008, Graz, Austria

30 Rocznicza IEA SHC i Programu ECBCS

W międzynarodowej konferencji z okazji 30tej rocznicy IEA SHC i Programu ECBCS wzięło udział ponad 160 ekspertów nie tylko z Europy, ale również z USA, Kanady, Nowej Zelandii, Chin, Japonii, Meksyku i Korei. Przedstawiciel austriackiego partnera projektu ROSH, Dr. Karl Höfler z AEE INTEC, zademonstrował projekt wielorodzinnego budynku w Gasen.